

Rapport
van
P. Camper, c. s.
nopens
de nieuwe Dijk-Instructione
voor de vijf Deelen.

Lecuwarden 1786.

100

R A P P O R T

V A N

P. C A M P E R,

J. V A N I D S I N G A

E N

C. L. V A N B E I J M A,

ACAD.
LUGD. BAT.
BIBL.

N O P E N S

DE NIEUWE DIJKS IN-
STRUCTIE VOOR DE
VIJF DEELEN.

1 7 8 6.

T E L E E U W A R D E N,

Ter Drukkerij van JOH. SEYDEL, Boek-
verkoper op den hoek van de Koningstraat.

100

THE
OFFICE OF THE
SECRETARY OF THE
NAVY
WASHINGTON, D. C.

NAVY DEPARTMENT
WASHINGTON, D. C.

NAVY DEPARTMENT
WASHINGTON, D. C.

NAVY DEPARTMENT
WASHINGTON, D. C.

RAPPORT van P. CAM-
PER, J. VAN IDSINGA
en C. L. VAN BEIJMA.

ERNTFESTE, DISCRETE HEEREN!

De Ondergeschreevene bij Resolutie van de Heeren Buitendijks Volmagten wegens de V Deelen, genomen binnen Franeker den 28 April 1786. Gecommitteerd tot de Revisie der genaamde *Nieuwe Ordonnantie en de Instructie op den Binnen en Buitendijk van die Vijf Deelen gesloten*, en in de *Vergaderinge der Heeren Gedeep. Staten van Vriesland den 9 April 1614 geapprobeerd*; als mede van de *geprojecteerde Instructie* voorgedragen door de Heeren *J. Æ. v. Humalda, A. Wiarda, W. H. T. Camstra, Baron thoe Schwartzenberg, en Jan Deketh*, den 29 April 1785; hebben met alle naukeurigheid op dezelve gelet, als mede op de zeer gegronde Remarques, welke ons door verscheidene bij der Vijf Deelen Dijk belang hebbende Volmagten tot redres der ingeslopende Abuifen, tot herstel der Finantien van gemelde Contributie, ende tot beter Regeringe der Dijkzaaken zijn aan de hand gegeven; wij hebben gemeend UE. des wegens onze gedagten te moeten voordragen; niet om als nog te dienen tot eene volkomene Instructie, als wel om UEd. onder het oog te brengen, de noodwendige

schikkingen zoo omtrent de Regeeringe der Vijf Dees. Dijks Contributie als omtrent het Finantie-wezen, der zelve.

Ten einde alle de Heeren Volmagten tot het bestier deezer Dijken, een klaarer betoog te geeven van onze Aanmerkingen, hebben wij dezelve gebragt tot de Tien volgende Hoofd-deelen.

1. *Het eerste gaat over de Dijks Instructie in het algemeen, over de Vergadering der Volmagten en Heeren Commisfarijfen uit de Gedeputeerde Staaten.*
2. *Over den Dijkscholt, of Dijkgraaf, deszelfs Electie, Aanstelling, Plicht, en Tractement.*
3. *Over de Dijks Gedeputeerden, derzelve Plicht, en Salaris, en Dijks Gerechte.*
4. *Over de Volmagten.*
5. *Over den Dijkfchrijver, deszelfs Plicht en Salaris.*
6. *Over de Strandmeesters.*
7. *Over de Omslagen.*
8. *Over de Besteedingen, en Rekeningd.*
9. *Over de Generale en Particuliere Ontvangers.*
10. *Over de Suppoosten.*

EERSTE AFDEELINGE.

Over de Dijks Instructie, Dijks Vergaderingen, en Commisfariſen.

OVER DE DIJKS INSTRUCTIE.

De Concept Dijks Instructie den 29 April 1785 voorgedragen, onderſtelt, dat de Volmagten in de daad de magt zouden hebben om eene Dijks Instructie te kunnen approbeeren, en in train brengen. Daar wij dit niet alleen ſtrijdig oordeelen met het Recht der Ingezetenen, maar wel inzonderheid tegens het § XIV. en XVII. § van het Regl. Ref. van den 21 December 1748. welke wij en zeer veeten der tegenswoordige Heeren Volmagten plegtig bezwooren hebben. Behalven dat wordt uit het Reglement van 1614, zeer Solemneel door de Heeren Gedep. Staaten den 9 April van dien Jaare geapprobeert, duidelijc gezien en door het 2 en 6 Art. bevestigd, dat aan de Dijkgenooten dit Recht alleen toekomt; welke huanne Volmagten daar toe expreſſelijc zouden moeten committeren, wilden zij niet zelve daar over oordeelen.

De Ondergeschrevenc konnen uit dien hoofde geene Dijks Instructie voor wettig erkennen, offchoon door de Heeren Gedeputeerden Gearresteert en Geapprobeert, zoo lange zulks niet door de Stemgerechtigde of Dijkgenooten is Geapprobeert. Dog ingevalle men 'er verkiest grooter gezag bij te stellen, behoort de gerevi-deerde Instructie na op voorgeschreven manier Geapprobeert te zijn, van de Heeren Staaten, als repræſenterende den Wettigen Souverain van den Lande, Sanctie te verkrijgen.

Dijks Vergaderinge.

Bij het 1ste Art., van de zo solemneel gemaakte en door de Gedeputeerde Staaten geaprobeerde Dijks Instructie van 1614. welke, wel verre van geabrogeerd te zijn, als nog hare kracht behouden, althans niet wettig verloorren heeft; word gezegt dat de Vergaderinge gehouden zal worden in praesentie van Commissaris, ofte Commissarissen ter audientie, &c.

Uit den inhoud van het XI Artl. van dat Reglement blijkt, dat men ook al in den beginne der voorige Eeuw, *grusaame, excesfive, onordentlijke ende onbehoorlijke kosten, alle jaaren in de Herberge gemaakt heeft, om de Commissarissen te onthaulen*, ten welken einde ijder 7—10—0 toegestaan wordt, *boven de 10 dagen*, uit de commune buidel te betaalen. Welke door het 62ste § van het geprojecteerd Reglement pag. 25. als ten eenemaal veranderd, door ons wordt afgekeurd; oordeelende dat uit het commune, boven de daar toe gestelde 10 dagen vacerende, des daags moeten worden betaald tot 7—10—0.

Thans worden, behalven de 854—0—0 welke Hun Ed. Mog. wegens de Commissie tot de Vijf Deelen, uit 's Lands kasse trekken, nog onder het Artl., Expensen van den Dijkgraaf betaald, voor hun en de Bodem 267—0—0, dus net 1121 Car. Gulden, voor 10 dagen te vaceren; waar bij nog kooft eene somma van 50—0—0 tot besollicitering der Commissarissen om te komen ter Audientie &c., daar die Heeren, Amptshalven verplicht zijn de Vergaderingen bij te woenen, en in de daad op deeze wijze gantsch niet sober betaald worden, zonder

te spreken van de *onbehoorlijke en grusaame verteeringen*, welke alleenlijk ter hunner Contemplatie schijnen te geschieden, blijkens de tweede *en verachtelijke tafel*, waar aan de Dijkge-nooten, schoon Volmagten, uit den Burger of Huismans staat, onthaald worden, even of die in hunne qualiteit minder waren dan de Dijkfcholt of andere Officianten.

Wij slaan derhalven volgens het XII Artl. van 1614. alle verteeringen geheel en al af, oordeelende, dat alle de verteeringen, zoo wel van Commisfariſen, Dijkgraaf, Afſeſoren, als Volmagten uit hunne eigene ſalarien moeten goedge maakt worden.

Daar veele Leden teffens vergaderen, gebeurt het dat eenige afwezig zijn: men heeft bij het 65te § der geprojecteerde Inſtructie deswegeas veele boeten bepaald; welke wij wel kunnen toestaan, onder voorwaarde, dat daar van geen inkomen voor den Dijkſchrijver gemaakt wordt, weshalven wij 'er die 2 Strs. afneemen.

Dan, van veel meer gewigt is de 3de Regel van dat Artl., waar in toegestaan wordt, *dat men anderen voor zig in plaats mag ſtellen, of ſubſtitueren*, in welk geval men geene boete betaalen zoude.

Wij oordeelen dit ſtrijdig met het geprojecteerde Reglement zelve, en met het vorige, ook met de gezonde rede; naamelijk dat men zal kiezen bij meeſte ſtemmen, zoodanigen als men meest bekwaam oordeelt, en dat men ondertuſchen om de boete te ontgaan, anderen in plaats zal mogen ſtellen, die daar toe expreſſelijk niet geſtemd zijn.

Die substitutie wordt derhalven door ons geheel en al afgekeurd: die absent is behoort boeten te beraalen, van welk eene oorzaak zijne absentie ook afhange, ziekte zelve niet uitgezonderd, om dat ook daaromtrent zeer veele misbruiken plaats hebben.

De Ondergeschr. vinden zig ten allersterksten bezwaard bij het 66ste Artl. waar bij *alle protestatien* afgesneden, en eene volstrekte blinde onderwerpinge worden gestatueerd! Wij houden het 61ste § van 1614. allerbetaamelijkst, en zouden ons bij den Souverain moeten beklagen, wanneer onverhoopt, tot die verregaande bepaaling beslooten wierde, om ons aangebooren Recht te maintineeren.

Ook behoorde de plaats, daar die Vergaderinge gehouden zouden worden, bepaald te zijn, in de te maakene Instructie.

TWEEDE AFDEELINGE.

Omtrent den Dijkgraaf.

Den Dijkgraaf in zijne Perfoon beschouwend, remarqueeren de Ondergeschr., dat een Dijkgraaf *voor eerst* moet zijn *sui Juris*. *Ten tweeden*, behoorlijk gequalificeerd, dat is, Goederen moeten bezitten gelegen in de Contributie, ten weinigsten 180 pondematen in Land, en 60 Florenen in den gemeenen aanbreng schietende. *Ten derden*, behoeft hij juist geen Volmagt te zijn, daar het genoeg is, dat hij behoorlijk zij gequalificeerd. *Ten vierden*, maar hij behoort bekwaam en geschikt te zijn, om niet slegts als

Dijk-

Dijkscholt, maar als Dijkgraaf te kunnen fungeren, voor al bij stormen, zonder iemand *in zijne plaats te mogen substitueeren*. Gelijk ook blijkt uit de Resolutie van den 3 April 1622. bij de Staaten genomen, in de Commissie voor Doeco Jongema, waar in is gesteld, *dat hij iemand in zijne plaats zou mogen substitueeren*; met bijvoeging, *dat zulks hem om prægante redenen BIJ DE VOLMAGTEN was geacordeerd*. *Ten vijfden*, om daar in te beter aan zijnen plicht te voldoen, behoort de Dijkgraaf, de maanden September, October, November, December en Januarij zijn verblijf te houden tot Harlingen, als genoegzaam in het midden der Contributie aan den Zee-dijk gelegen. *Ten zesden*, zijne verkiezinge moet niet geschieden; gelijk te onrechte op verscheidene plaatzen van het geprojecteerd Reglement gesteld wordt, door de Volmagten, *maar door de Dijkgenooten of hunne Volmagten*, gelijk zulks wel degelijk overal uitgedrukt staat in de Instructie van 1614. § 1. 2. en 6. *Ten zevenden*, is'er eene Rooster gemaakt, althans in Praetijk die geheel en al onwettig, en volstrekt strijdig is met de gestelde verkiezinge. Wij zijn van gedagten dat het Dijk-graafschap, gelijk bij andere Contributien behoorde te rouleeren niet alleen over de Dorpen, maar over de Steden. Het is onbillijk en in allen deele ongerijmd; dat de Steden Franeker en Harlingen, van dat Ampt, zoo draa het een Tour-Ampt wordt, zouden uitgeslooten zijn. *Ten agtsten*, de Dijkgraaf behoort een Eed te doen; dit is bij de Commissie voor den Dijkgraaf der Vijf Deelen bepaald door de Staaten den 10 Januarij 1680, offchoon dit nog heden zoo ons toeschijnt op kwalijk gevestigde gronden wordt agtergelaaten. Ook behoort de Dijkgraaf volgens 's Lands Ord. Lib. 2. Tit. 21. En

§ 28 van het Règlement Réformatoïr van 1748 den Eed te doen van Zuivering; zoo als daar bepaald wordt.

Deszelfs Tractement.

Het 12 Art. van de Geprojecteerde Instructie stelt het Tractement voor den Dijkgraaf in eens op 1200—0—0 met het Officiegeld 'er in begreepen, dat is 72—0—0; dus was zijn Tractement 1128—0—0, en weder Art. 13 nog 75—0—0, met vernietiging van de zoogenaamde Dijkgraafs Expensen. Wij konden niet nalaten die Expensen exorbitant te noemen, voor al wanneer men 'er nog bij in aantmerkinge neemt, dat 5 pro Cento voor verschootene Penningen gesteld wordt. Als mede dat de Knegt van den Dijkgraaf nog moet hebben 5—5—0 met de 20ste Penning aan den Secretaris.

Deeze post van Dijkgraafs Expensen, is een post om de allergrusaamste en hooge vertceringen te verbloemen, beloopende de daarop gebragte, met de gewoone 5 pro Cento in Junij 1784. nog over de 650 Car. Guldens.

De Ondergeschrevene oordeelen, dat 1100 Car. Guldens ruim opweegen tegens de gestelde Daggelden bij de Instructie van 1614. En, alzoo ons gebleeken is, dat zedert weinige jaaren geene boete van eenig belang geind zijn, als mede dat geene Stuivergelden worden genootten, is die Somma meer dan eene genoegzaame Compensatie tegens het gemis, volgens het XVII. § van het Règlement Reformatoïr van 1748. Ook willen de Ondergeschr. de Contributie daar toe wel aanraaden, onder voorwaarde dat het Ampt rouleere, gelijk wij hier vooren
bij

bij het 7de Artl. van den Dijkgraaf hebben ge-
steld nodig en billijk te zijn.

Als mede, dat, en Dijkgraaf, en Commis-
sarisfen &c. alle op eigene kosten reeren, volgens
de Instructie van 1614. en derhalven daar van
niets op de Rekening kooome.

Omtrent de boeten moeten wij aanmerken,
dat ze meest al door de vingeren gezien worden,
als ze tot profijte van de Contributie koomen;
en de Aannemers mischien slijpter aan hunne
Bestekken zouden gehouden worden, wanneerze
door den Dijksholt wierden genooten.

Het is aanmerkelijk, dat in de Concept In-
structie geen Daggeld bepaald is, voor den Dijk-
graaf en Gedeputeerden, en dat men in het 15
Art. meldt, *als in Landzaaken*, wij verzoeken
geillucideert te worden, wat hier door te ver-
staan zij? In het V Art. 1614, staat duidelijk,
dat het betaald zal worden door *private* partijen
en niet koomen tot last der Landen, dat is, der
Contributie. 't Welke ook hier duidelijk be-
hoorde gesteld te worden.

DERDE AFDEELINGE.

Van de Asfesorèn, of Dijks Gedeputeerden.

De Ondergeschreevenen verwonderen' zig,
hoe men op zeer veele plaatzen en vooral weder
§ 6. der geprojecteerde Instructie, heeft kunnen
zeggen, *zoo als tegenwoordig gebruikelijk is.*
Men behoort te spreken stellig van de Wet,
van de Instructie van 1614. of van eene andere,
die 'er nothans niet is.

Men stelt § 9. den ouderdom van 20 Jaaren, wij vragen waarom? en waarom niet SUI JURIS?

De verwisseling bij Art. 6. komt ons voor geschikter te zijn: dat *met den Dijksholt een Asfesfor van de Binnen-, en een van de Buitendijksteren*, en het volgende Jaar wederom twee zulke aankoomen, om dus altoos kundige lieden van 't geene bevonden, of geschied is, in de bestiering te hebben.

Bij het 7. oordeelen wij, dat ook deeze Commissie bij touren zoude moeten omgaan, in diervoege, dat ijder Dorp en Stad zijne tour in de begevinge zoude hebben; en op deeze wijze een bekwaam man zou kunnen aanstellen.

Tractement.

Het Tractement wordt bij § 14. der geprojecteerde Instructie bepaald op 200—0—0. De Ondergeschrevene oordeelen beter, dat volgens de Instructie van 1614. § IV. 30 Strs., of 26 Strs. 'sdaags, of wel in eens dat 150—0—0 trekken, hoedende hunne eigene kosten en verteeringe, mits zij ten wenigsten 40 dagen hadden gevaceerd, 't welke op verklaringe bij Eede zou moeten blijken.

Wij oordeelen, dat ook hier den Eed van Zuivering gevorderd diende te worden.

Omtrent het Dijksgerechte.

§ 57, 58, 59, 60. vereischen geene remarques.

§ 74 en 75. voor al het laatste van § 74. de Strafbepaaling hoe door den Hove te doen, schijnt niet van het Dijksgerechte te kunnen afhangen, ten zij men meende te kunnen bewijzen, dat het gestatueerde bij 's Lands Ordonnantie opzigtelijk deeze Materie, niet even eens het geheele Dijksgerechte der Vijf Deelen, en alle de Leden van dien ter obediëntie verplichte, even als alle andere Ingezeten van Friesland.

§ 76. De Ondergeschreevene, kunnen niet begrijpen, dat de Contributie of haar Dijksgerecht tot 's Lands kosten adfistentie kan nemen, maar wel ten koste der Landen of Contributie.

Door het § 34, 35, 36, 37 en 38 van 1614. wordt in alles aan de zekerheid voorzien, en 'er hebben geene tegenstrijdigheden plaats.

VIERDE AFDEELINGE.

Van de Dijks Volmagten.

Wij vinden bij § 9. der geprojecteerde Instructie, dat de Dijks Volmagten oud moeten zijn 20 Jaaren. En oordeelen, dat 'er moeste staan, *sui Juris*, om dat zij door dit Volmagtschap niet ontslagen worden van de Vaderlijke magt. Als mede, dat niemand van meer dan een Grietenie, Stad, of Dorp te gelijk zal mogen Volmagt zijn bij eene deezer Contributien.

Er wordt in dat Artikel van geene Qualificatie, de grond van onze geheele Regeering, gemeldt;

meldt; onze gedagten hellen daar heenen, dat een Dijks Volmagt, in eene der beide Vijf Deels Dijks Contributien, eene eigendom bezitte van 30 pondemaaten en floreen-plichtig in de algemeene aanbrengh van Scharthinge zij, van 10 floreenen.

De Volmagten behooren tijdig te worden ge-
waarschouwd van de te houdene Vergaderingen,
en van de plaats, wijders oordeelen wij het §
10, 60 en 61. van de Instructie van 1614. ten
eenemaal voldoende.

De Volmagten zullen, volgens § 29. der ge-
projecteerde Instructie, de Resolntien tekenen,
en genieten daar voor ijder 21 — 0 — 0; welke
Salarien wij afkeuren, niet alleen om dat *dit
nooit gebruikelijk is geweest*, maar om dat een
ieder dit gaarne zal doen, als een Stuk van Or-
der. Zij moesten verplicht zijn deeze tekening
te doen *ter Secretarie*, niet langer dan 4 we-
ken na de Vergaderinge.

De Ondergeschreevene vinden in § 39. eenige
tegenstrijdigheden, omtrent de plichten van de
Volmagten, als vergeleken worden met § 37.
waar bij zij verstooken worden van de Visitatie,
wordende alleen door het Dijksgerechte bepaald.

Het komt ons als nog, voorbehoudens beter
oordeel, incontestabel zeker voor, dat Com-
missarisfen alleen met dat oogmerk bij de Verga-
deringen der Vijf Deelen Zeedijks Contributie
adsteeeren, ten einde te zorgen *ne quid Reipu-
blica detrimenti fiat*: hier uit vloeit voort, dat
de reden klaar is, waarom ook in de Dijks In-
structie van 1614 § 10. aan Commissarisfen eene
Stem

Stem wordt toegekent, *in het ordonneren van de te makene Werken*, als waar in het belang der Landschappe van Vriesland wel degelijk geconcerneert is. Dog wij betuigen volstrekt geene traces te kunnen ontdekken in vorengemelde Instructie, dat 'er in zaken, het domestique der Contributie betreffende, immer een Stem aan Commisfarisfen is toegekend.

De Ondergeschrevene keuren wijders de be-
taalinge der Volmagten uit het prive van ieder
Contributie geheel af bij § 63. der geprojecteer-
de Instructie bepaald, oordeelende dat de Con-
tributien daar niet mede kunnen nog mogen
worden bezwaard; *maar de Committenten*,
volgens de § 12. van 1614.

§ 64. der geprojecteerde Instructie, wil, dat
de Volmagten zullen worden *gedefroijeerd* ten
koste der Contributie &c.

Wij zijn van begrip dat, alle op hunne eige-
ne beurs verteringe doen moeten, gelijk wij
van de Officieren hebben aangeraaden, en als
een aloud gebruik door de Gedeputeerde Staa-
ten bekragtigd, behoorde plaats te hebben.
Wie zal dat *defroiement* bepaalen? Indien uit
de beursfen der Contributien, of uit het Com-
mune? Zoo behoorden alle, Commisfarisfen,
Dijksholt, Asfesoren, en Volmagten naar
rang hunner Dorpen of Grietenien en Steden
in de Contributie, aan *eene Tafel* te zitten, als
Participanten, en gelijke Stem hebbende Dijk-
genooten.

Wij vreezen, dat *dit zoogenaamd defroije-
ment* eene nieuwe dekmantel zijn zal, tot ver-
regaande, en kostbaare Tractementen, en Re-
keningen,

Wij

Wij oordeelen overzulks, dat dit Artikel van defroiement geheel afgeschafd behoorde te worden.

V I J F D E A F D E E L I N G E.

Van den Dijkfchrijver.

Omtrent de Nominatie van éenen Dijkfchrijver verschilt § 17. der geprojecteerde Instructie wel niet verre van het VI. Art. der Instructie van 1614. Dan 'er is eene ongerijmdheid in, waarom de Volmagten, *die bij meerderheid van Stemmen* eenen Dijkgraaf, en Asfesfor zouden kiezen, ook *geen Dijkfchrijver zouden kiezen?* Waarom wij zijne Aanstellinge bij Meerderheid van Stemmen der Volmagten oordeelen bepaald te moeten worden: ten waare, gelijk door ons te vooren is aangeraaden, dat alle deeze Ampten op eene en dezelfde wijze rouleeren zouden, mits dat deeze Dijkfchrijver mede den Eed van Zuivering doe.

Bij § 18. wordt een gezworen Klerk gewettigd, de gevolgen van dat verlof hebben onsgelield dit geheel niet toe te staan, en eens voor al den Secretaris te gelasten om *in Perfoon, en zelf* te fungeren: Zoo dat bij ziekte, de Dijkfchrijver zelf niet konnende vaceren, wel iemand pro interim zal mogen worden voorgesteld, dog zal door de meerderheid der Volmagten zoo lang geadmitteerd worden, als noodig zijn zal.

Bij Art. 19. wil men, dat eene Secretarije, Kasfen &c. zal aangelegd worden. En met re-
de;

de; dan, men heeft niet bepaald waar; Harlingen was in allen opzigt het gevoeligste daar toe.

Omtrent de Boeken, enz. § 21. wij oordeelen nog daar te bovennoodig, dat de Strandmeesters eene Maandlijst leveren, hoe veel, en aan welke post, Goederen gebruikt zijn, om het Voorraad te kunnen beoordeelen, of het gebrekkelijke te vervullen. Op dat Volmagten gefundeerd kunnen besluiten hoe veele Paalen, Gordingen, Rongen, Steen, enz. besteld behoorden te worden door het Dijksgerechte.

De plichten van den Dijkfchrijver worden vervolgens met § 22 tot 32. begreepen. Wij oordeelen, dat het woord *als met kennisfe* § 30. zal uitgedrukt worden door, *als met voorkennisfe*, op dat het niet voor toestemminge genomen worde. Ook diende de tijd bepaald te worden, voor een *kortentijd* is te veel in *vago*, het gevoeligste was een maand, op eene gefchikte boete voor ieder dag, na de bepaalde tijd, ten voordeele der Contributie.

Art. 31. vereischt deeze bijvoeginge, dat 'er eene gelijkkluidende van gegeven zal worden aan den Dijkgraaf, die deeze Inventaris aan zijnen Opvolger zal moeten overleveren.

Deszelfs Tractement.

Het Tractement van den Dijkfchrijver wordt bij het 33ste Art. bepaald op 800—0—0, en Art. 34. nog 200—0—0 voor verscheidene beuzelingen.

Aangezien het waarnemen van het Secretariaat

aat gewillig aangeboden, en provifioneel aangenomen is voor 400—0—0, en men daartoe nog meerder anderen zou kunnen vinden, blijkt het Salaris van 400—0—0 genoeg te zijn.

Wij oordeelen, dat de Emolumenten bij het 34ste Art. voorgesteld afgeflagen behooren te worden, te meer, dewijl de Strandmeesters, volgens het 15de Art. van hunne Instructie, *de Zeilen moeten wieren* en oppasfen.

§ 38. Wij hebben geene Remarques tegens de 4 Stuivers voor ieder Assignatie, zijnde als Art. 7. van 1614. dog dat in plaats van mogen ontvangen, gesteld worde, mogen *vorderen*.

De Schilcedullen, als zijnde van weinig belang, konden bepaald worden op 6 Stuivers.

§ 36. Copijen *ten kosten van den Verzoeker*, dit behoort te worden bepaald, zoo als met relatie tot de Secretarien van de Landen en Steden, bij de Lands Ordonnantie bepaald is.

SESDE AFDEELINGE.

Van de Opzigters of de Strandmeesters.

§ 67. Het Tractement derzelve wordt hier niet uitgetrokken, welke te nodiger is, om dat aan een ijgelyk de Resol. van 6 Nov. 1777. niet bekend is: ook is het niet gespecificeerd in de Instructie van 1614. Art. 31, 33 en 37.

Hoe zeer de tijd hunner functie niet bepaald is voor Jaaren, nog voor hun Leven, zoo is het nogthans best, dat voor hun Leven aangesteld

field worden, om bekwaamer te zijn, en te voldoen aan het 1ste Art. van hunne Instructie van den 18 April 1763.

§ 68. Hier behoorde de Instructie van den 18 April 1763. aangehaald te zijn. Er wordt gesproken alleen van *deezc Instructie*.

Bij § 69. ontbreekt de plaats der bijeenkomst, die voorzeker bepaald behoort te worden.

§ 70. De Strandmeesters zouden 1 te Dijkshoek en 1 Harlingen van de Binnendijksters, 1 te Harlingen 1 en Soterum voor Buitendijks geplaatst worden. Wij oordeelen dat best zoude zijn, dat de woonplaatsen zoo geregeld wierden, dat ze bij voorbeeld Buitendijks aan den Steen No. 40 en 20 woonden, om gemakkelijk den Dijk te kunnen waarnemen.

ZEVENDE AFDEELINGE.

Van de Omslagen.

§ 42. worden de Omslagen *per Floreen*, vastgesteld.

De Ondergeschrevene oordeelen voorzigtiger, dat men *per Floreen* uitlaate, offchoon in veele gevallen dit gebruikelijk is, echter kan het bij wijlen zeer ongeregeld uitvallen; (en was beter bij Pondematen; om dat de Floreenen van een Land niet zelden op het ander gelegd zijn; één onzer bezit 18 Pondematen in 2 Stukken, waar van het één geheel vrij is van Floreen, terwijl het ander dubbel bezwaard is. Bij groot

te schade, zou dus de één geheel vrij, en de ander dubbeld betaalen) het zal dus best zijn, dit niet te bepalen, maar aan de Volmagten in der tijd over te laten.

Het 79. Art. oordeelen wij, als zijnde een bloote herhaaling van het 42. agtergelaaten te kunnen worden.

§ 84. De betaaling kan op die wijze niet wel worden gedaan, dat is niet afzonderlijk voor den 1ste September en 1ste November, maar dient met de Landfchartinge gelijk te geschieden.

§ 89. wordt gesteld, dat de Resten zoo wel door de Particuliere als Generaale Ontvangers, door Executeurs of 's Lands Deurwaarders zullen opgehaald worden. De Ondergeschrevene oordeelen, dat de Particuliere Ontvangers de Resten zouden moeten overgeven aan de Generaale Ontvangers, die de invordering als dan op de gestelde wijze zouden kunnen doen.

AGTSTE AFDEELINGE.

Omtrent de Besteedingen.

Omtrent het 41. § der Concept Instructie omtrent de Besteedingen, oordeelen de Ondergeschrevene dat het § X. van 1614, als merkelyk beter, behoort in train te blijven.

Het 43. 44 en 45. kunnen toegestaan worden. Echter zijn die niet beter dan het XV. § van 1614.

§ 46. bij deeze gelegenheid, oordeelen de
Onder-

Ondergetekende dat, alzoö hun uit de vergelijking der Roede en Voetmaaten gebleeken is, dat aangezien 'er geene stellige Maat gevonden wordt door den Souverain, of door het Gerechte bepaald, het daarom vooral nodig waare, die Dijksmaat eerst te bepaalen, en als dan daarom een Model, uit eene dikke Staaf IJzer te doen vervaardigen, waar van geijtigde Maaten aan de Strandmeesters zullen uitgegeven worden, om 'er het werk naa te besteeden en na te meeten; ook om bij het bepaalen der lengte van Paalen gebruikt te kunnen worden.

§ 47. Dit Artikel wordt door ons van geen Applicatie gehouden, aangemerkt de Volmagten uitgeslooten worden van de Visitatie bij het 37. Artikel, ten waare bij het 37. § de Volmagten zoo als behoord, geadmitteerd wierden.

§ 48. De Ondergeschrevene zijn van oordeel, dat het uit de hand Besteeden *op louter vermoeden van collusie* behoort uitgelaaten te worden.

§ 49. &c. Wij begrijpen, dat het 29. § van 1614. als in allen deelen voldoende behoort gehouden te worden, behalven dat het geprojecteerde 49. hier in zeer te onpas stelt: *Men zal Borgen kunnen eischen*, in welk geval de zekerheid afhangt, van het begrip van het Dijks Gerecht, het moest dus zijn, dat de Aannemers genoegzaame *Borgen zullen stellen*.

Door het 50. § de Volmagten geheel uitgeslooten wordende, oordeelen de Ondergeschrevene het 30. § van 1614. præferabel.

Ook ontbreekt 'er eene tijds bepaaing, de

Heeren Commissarïen zijn immers niet altoos tegenwoordig.

§ 51. De Ondergeschreevene oordeelen van gelijken, dat het uit de hand besteeden hier moet weggelaaten worden.

§ 52. Wij stellen het § 17. van 1614. merklijk beter en gehouden te moeten worden met agterlating der boete, aangezien nu het Dijkgraafs Tractement is verhoogd; echter zou men in plaats van Julij, den 1sten Junij kunnen bepaalen.

§ 53, 54, 55, 56 en 57. als gebrekkelijk, wilden wij afgelaaten, en de § 18 tot 28. van 1614. gehouden hebben als zeer volkomen, en zeer klaar ter nedergesteld.

Het 73ste § lijdt geene zwaarigheid.

Dan, het 56ste § *omtrent de haaden*, komt ons voor van grooten gevolge te zijn.

Wel onderhouden, en Zoo veel mogelijk geslagen worden, zijn twee Artikels die de Contributie zonder nut op onnoemelijke kosten kunnen brengen, die teffens te vergeefsch zijn.

De Maxime te vooren gehouden (zie nodige Aanmerkingen van *P. Camper* op de Verhandeling van den Graave van *Wassenaar* 7 Hoofd. p. 53.) was, om *dit alles bij de giste doen*: de Heer *A. Ypeij* heeft in zijne Verhand. p. 88, 91. dit stuk uitnemend wel behandeld.

Eer men tot die kosten overging, behoorde men eerst de loop der Stroomen te observeeren en aan te tekenen, om eens eene vaste basis te hebben, als mede de diepte der Voorstranden langs de Paalen. Al het welke in *de kostbaare Kaart*, door den Graaf van Wassenaar aan de Contributie bezorgd, geheel agtergelaaten is.

Bij deeze gelegenheid konnen wij niet voorbij te moeten aandringen op de verbetering der *Vleugel-gaten*, die alle volgens de Aanmerkingen van *A. Ypeij* § 13. p. 17. ib. Z. en N. W. open zijn, dat is op de ordinaire Storm-streken, daar die *Noordelijk* moesten zijn tusschen Makkum en Harlingen en N. O. of O. van daar naar Dijkshoek.

Omtrent den Rekestijd.

§ 60. 61. In de eerste plaats oordeelen wij, dat de tijd tot naa den 20 Maart als geschikter tot de Rekening bepaald behoorde te worden.

In de tweede plaats geven wij in bedenkinge; of het niet ten uitersten nodig waare, dat zoo wel Binnen- als Buitendijks een *Rekenmeester*, wierde aangesteld; welke vooraf de Rekeningen naazag, en daar van Rapport deeden te Franeker. *Ten tweeden*, als mede dat die Rekenmeesters derhalven moesten worden geïnformeerd van alle de Bijeenkomsten zoo omtrent Besteedingen als anders. *Ten derden*, dat het Tractement van ieder zou zijn 50—0—0. *Ten vierden*, dat die post rouleerde volgens nader schikkinge. Buitendijks bij de Dorpen en

Steden en Binnendijks bij de Grietenien en Stad.

De Ondergeschrevene vraagen wijders, hoe het koopt, dat men met de Rekeninge altoos één Jaar agter uit is? Wenshende dat dit geregelder geschikt wierdt, gelijk geschieden konde, als men in het volgend Jaar 2 Rekeningen teffens deedt.

§ 100. Dat het daarenboven nodig was, om een Dubbeld van de Rekeninge in forma getekend te houden bij de Secretarije; daar die nu alleen bij de Ontvanger gehouden wordende, naa derzelve afwezen verlooren gaan; gelijk ons bij verscheidene gelegenheden gebleken is.

NEG ENDE AFDEELINGE.

Particuliere en Generaale Ontvangers.

§ 80 tot 89. oordeelen de Ondergeschreevene zeer inferieur aan de welgestelde Articuls 41, 42, 53, 54 tot 58. inclus.

§ 82. Het is zeer billijk, dat de Ontfangers Borgen stellen; dog de Somma diende bepaald te worden, bij voorbeeld, voor de Gen. Ontfanger der Binnendijken tot 14000—0—0, voor de Buitendijken tot 12000—0—0; ofschoon de Part. Ontfangers zig met de Quitantiën kunnen rechtvaardigen, behoorden zij evenwel een Borge, in proportie van hunne Ontvangst te stellen.

Hoe huiverig men ondertusfchen is, om aan de redelijkfte verlangens der Volmagten, gefundeerd op het 41fte § van 1614. te voldoen, blijkt uit het gedrag van den Ontvanger Generaal Buitendijks, die als nog niet voldaan heeft om een Borge te vraagen, offchoon de Heer *Camper* zig ten dien einde reets in der Volmagten volle Vergadering aangeboden heeft als Borge, den 28 April 1786.

§ 85. Wij oordeelen, dat de invordering der Dijkfloreenen behoorde te gefchieden op denzelfden voet, bij dubbelde Maanden, als ten opzigte der Landsfloreene, bij 's Lands Wet bepaald is.

§ 96. In plaats van *als die van den Ontfanger Generaal Deketh in den Jaare 1784. te itellen op eene klaare en verftaanbaare wijze.*

§ 97. De Ondergefchreevene zijn overtuigd, dat de 100fte Penning voor ieder genoeg is, en het Tractement geroijeert behoort te worden; konnende alleen declareren voor het drukken, enz. en keuren het itellen van Onkosten, voor Geld haalen, Interesfen te brengen, enz. geheel af, als het welke vervolgens ten huize der Ontfangers kan gefchieden, oordeelende, dat geen geld zekerer befteld kan zijn, dan op deeze Contributie, en derhalven dat, even als elders gebruikelijk is eene Negotiatie, en de plaats tot de Ontfang door de Courant zou konnen bekend gemaakt worden.

TIENDE AFDEELINGE.

S U P P O O S T E N .

Dijks Executeur en Dijks Adfistent.

§ 71. Bij dit Art. behoorde het Tractement en de Voordeelen bepaald te worden; dog hij, zoo wel als de Adfistenten, moesten, indien zij niet afgeschafte wierden, gelijk billijkst was, door de Volmagten, en *in geenen deele door het Dijksgerechte*, worden aangesteld; en wel exprefelijk alleen tot *twee Jaaren*.

§ 72. In de eerste plaats moeten de 30—0—0 worden geroljeerd, aangezien zij bij het 7fte § krijgen 50—0—0.

Het is ons voorgekomen, dat de tegenswoordige *Brief- of Misfive-drager* bij vervolg de Brieven moet ombrengen in Perfoon tot 2 Stui-vers, te betaalen door die geene, die ze ontfangt.

Nog gevoeglijker en billijker was het, dat na verterf van één en ander, of bij vacature, die Posten niet weder wierden vergeeven.

De Ondergefchreevene zullen, zoo ras mogelijk, de Instructie zelve vervaardigen om geapprobeerd te worden.

Het welke te gemakkelijker zal kunnen gefchieden, om dat de Instructie vanden Jaare 1614. zoo volmaakt wel gesteld zijnde, alleen zal ver-eifchen, dat 'er de Veranderingen, thans te maaken

ken omtrent de Tractementen der Officianten,
enz. ingevoegd, en het hoofd na den tegens-
woordigen tijd veranderd worden.

Lecuwarden den 11 Novemb. 1786.

Petrus Lampe

J. W. G. W. G. W. G.

G. L. Beijma

